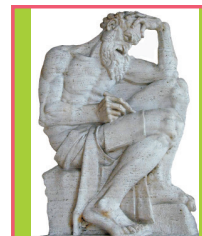

uvijek, i onda kada nije direktno proti njega usmjeren, makar toga najčešće nismo svjesni. Nekada je, međutim, moj grijeh drugoga direktno pogodio, njegova "rana" krvari, "brazgotina" boli, i "dug" može stvarno biti zapečaćen. Oproštenje se ni ovdje ne događa u biti drukčije. Mijenja se, međutim, okvir događanja. Da bi doživio oproštenje grešnik mora jednako promijeniti svoj odnos prema drugome. Odnos koji je bio obilježen grijehom mora biti zamijenjen ljubavlju. Ono, međutim, što kod Boga nije upitno, ovdje nažalost jest. Druga osoba, ako ima što oprostiti, ako zamjera, ako trpi i osuđuje, ne mora se toga odreći. Ona može i dalje ustrajati u stavu osude. No onda to postaje njezin problem, onda se ona ušančila u grijehu, onda, ne opraštajući, ona više nije slobodna. Grešnik, jednom zahvaćen Božjom ljubavlju, pati zbog toga. Ali ne više zbog svoje krivnje, nego zbog ljubavi prema bratu čovjeku koji nema snage da oprost pa ostaje zarobljen u grču grijeha.

Isus je dobro znao da jedino zdravi odnosi, prožeti međusobnom ljubavlju, čovjeku mogu pružiti zadovoljstvo i mir, te najdublje iskustvo slobode; upravo ono što mu grijeh oduzima, uništava. Ne čudi, štoviše vrlo je dosljedno kad Isus traži da na uvredu ne odgovaramo nikada tako da bismo poremetili odnos; u istom smislu traži i očekuje da ljubimo neprijatelje; štoviše, "ako se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar pred žrtvenikom, idi i najprije se pomiri s bratom." (Mt 5, 23-24). Moj grijeh prema bližnjemu nije zlo samo zbog toga što bližnjega boli; on je izravna opasnost da i bližnji upadne u "svoj" grijeh. Najviše što možemo učiniti kao ustuk grijehu što ga svojevolumeno netko čini jest da ga "lokaliziramo" na njega samoga. Ako s Bogom volimo grešnika (kome smo, u ovom slučaju, "pomogli" postati grešnikom), njegov posao na sebi prilikom "opraštanja" bit će još lakši.

NR

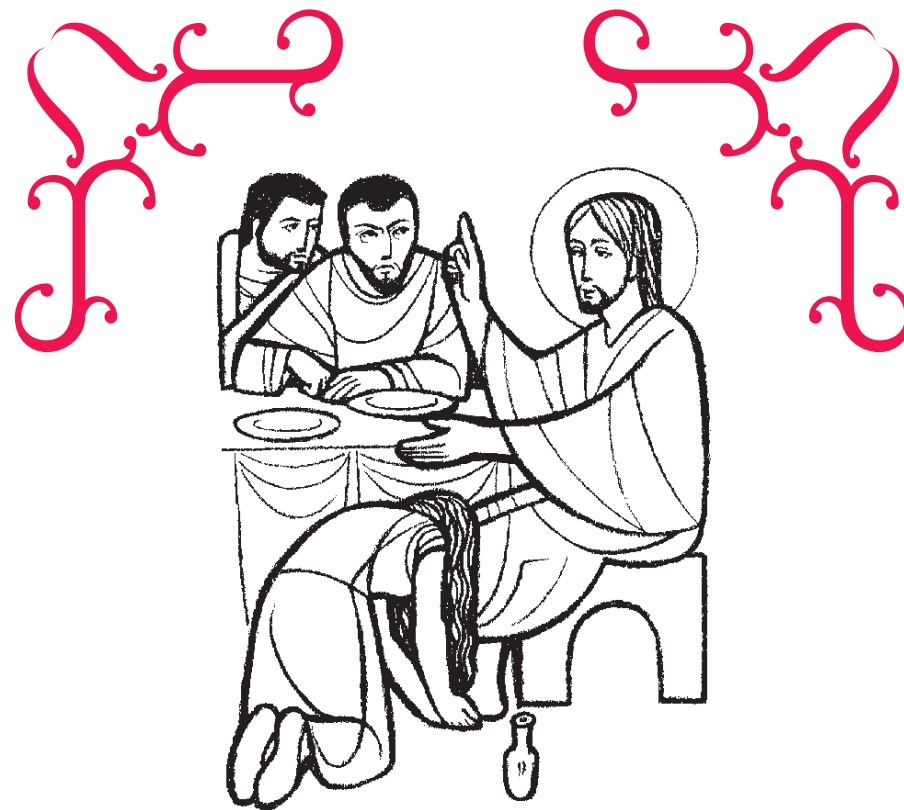

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

XI NEDJ. KROZ GOD. - 13.VI.2010.

Broj: 14(158)

**OPROŠTENI SU JOJ GRIJESI
MNOGI, JER LJUBLJAŠE MNOGO.**

*Današnje evanđelje
Lk 7, 36-50*

"OTPUSTI NAM DUGE NAŠE" (Mt 6, 12)

O ovoj molbi iz Očenaša želim razmišljati razmišljajući istovremeno o drugoj Isusovoj riječi što ju je izrekao nad grešnicom koja mu je svojim suzama prala noge. Zato bi ovo razmišljanje jednako tako moglo nositi naslov:

"OPROŠTENI SU JOJ GRIJESI MNOGI, JER LJUBIAŠE MNOGO" (Lk 7, 36-50)

Dugovi su ovdje očito grijesi, odnosno, grijesi dugovi. Otpustiti, oprostiti (osloboditi) su također glagoli čija se značenja ovdje preklapaju i mogu se jednakovrijedno upotrijebiti. Mi smo, u našem odnosu prema Bogu, navikli češće rabiti glagol oprostiti. Svi ti glagoli, posebno u ovom slučaju glagol oprostiti, imaju u međuljudskoj komunikaciji određeno semantičko značenje, oni nešto "podrazumijevaju". I to, što oni podrazumijevaju postaje u kontekstu ovih evanđeoskih izričaja dosta intrigantno, da ne kažem, barem na prvi pogled (onome koji to uočava), i problematično. Baš zato se, mislim, vrijedi oko toga potruditi.

S problematikom praštanja susreo sam se u ži-votu na jedan prilično čudan način. I danas mi se, naime, nerijetko događa da mi pristupi neka osoba koja očito misli da me je uvrijedila ili mi nešto zlo učinila i moli me da joj oprostim, jer smatra da kod mene ima nekog "duga". A ja ne znam što bih učinio, jer ja pak sa svoje strane tog duga ne vidim. Nisam doživio nikakvu uvredu. Pomalo sam zbunjen, jer, ne želim li lagati, moram reći da nemam što oprostiti. No nekada ipak popustim toj napasti jer mi se učini da neke ljude samo tako mogu zadovoljiti.

Praštanje redovito shvaćamo kao čin oslobo-đanja nekoga koga smo do tada nekako i zbog nečega držali vezanim uza se. Npr. ako mi je netko dužan pa mi vrati dug, ili mu ja kažem da ne treba vraćati duga. On je time "oprošten", slobodan. No kako da "oprostim" nekome koga ja nisam ničim i ni zbog čega "vezao" uza me? A to je upravo slučaj koji mi se događa, rekoh, nerijetko. Mogu razumjeti da dotična osoba možda misli kako sam je ja zbog nečega što mi je, po njezinu mišljenju, zlo učinila, u mom srcu "vezao", pa želi da je oslobodim. Ali ne mogu razumjeti da dotični ne shvaća da ga uopće nisam vezao pa ga, dosljedno, ne trebam ni odvezivati.

Ovo me iskustvo potiče da se pokušam ozbiljnije pozabaviti pojmom praštanja, da mu pokušam prići s neke druge strane. Praštanje (ili oproštenje) za čovjeka mora biti direktno ovisno od iskustva što ga ima kad prašta. A prašta, fizički ili psihički, samo kad ima što praštati. Drugo, nezaobilazno iskustvo vezano uz taj pojam je iskustvo onoga koji ima potrebu da mu bude oprošteno i to doživi.

S oba se ova iskustva mi ljudi imamo prilike susretati u životu. Vjerojatno s ovim drugim mnogo više i češće nego s onim prvim. Pri tom, čini se, nerijetko zaboravljamo na mogućnost da naše "zlo djelo" možda onoga kome je bilo upućeno nije uopće ranilo, ali je sigurno i vrlo precizno ranilo nas same. Slijedimo li naznačenu logiku, u ovakvom slučaju nema nam onaj drugi što

oprostiti, jer tamo "duga" nema, ali zato postoji nekakav dug u nama samima, a mi se ipak spontano okrećemo drugome tražeći da on za nas nešto učini kako bi se mi osjećali slobodnima. Ova činjenica upućuje, čini se, na potrebu (ili na mogućnost) da pojam opraštanja barem na religioznom planu ozbiljno premislimo. Za to je potrebno barem se donekle osloboditi slike materijalnog dužnika kojemu vjerovnik oprašta dug, pa se tako sređuje stanje koje je do tada bilo nenormalno. Ta slika, iako bar nekada može ilustrirati proces praštanja među ljudima, ostaje ipak prekratka kada se ona primijeni na naš odnos prema Bogu.

Sv. Pavao je, znamo, primjenjivao ovu sliku kada je tumačio oproštenje koje se nama događa po Isusu Kristu i njegovoj smrti. Ilustracije kojima se Pavao služio zasigurno su uvjetovane i mentalitetom vremena. Ovdje se trudimo na to gledati iz jednog drugog vidnog kuta.

Grieh ne znači da smo od Boga nešto posudili što bismo mu trebali vratiti a to nećemo, niti grijehom možemo "uvrijediti" Boga kao što možemo uvrijediti čovjeka, da mu, naime, bilo kako naškodimo. Tada bismo ovdje mogli primijeniti dinamiku praštanja kakvu vidamo kod ljudi. No grijeh je uvreda Bogu samo utoliko što ja možda izričito želim da to bude uvreda, ništa više. Grijehom sam se ja, koliko je do mene, "izmakao" ljubavi Božjoj. Nije Bog ranjen, ja sam ranjen, ja sam bolestan, sebe sam "uvrijedio". Ako dakle treba netko nekome oprostiti u gore navedenom smislu, onda ja trebam sam sebi oprostiti, na meni su rane koje trebam liječiti; sam ili uz pomoć nekoga drugoga.

Kada shvatim da mojim grijesima Bog nije ra- njen, jer to ne može ni biti, i kad pogledam što sam sebi učinio, mogu shvatiti da prema Bogu niti je potrebno niti je moguće nešto drugo učiniti osim promijeniti odnos prema Njemu, prepustiti se ponovno potpuno Njegovoj ljubavi. Jer grijeh je značio promjenu mog odnosa prema Bogu, ali ne i njegovog odnosa prema meni: "On vjeran ostaje." (2. Tim 2, 13) Oproštenje, oslobođenje (možemo sada reći i ozdravljenje) se tada događa samo od sebe. Božja ljubav "odvezuje" nas u nama samima od nas samih. Dosljedno tome čovjek mora mijenjati i dosadašnji odnos prema sebi, on sebi oprašta. Ako ne, onda još ne vjeruje, tj. u vjeri ne doživljava Božju ljubav koja ga obuzima i prihvaća. Bez vjere da je voljen čovjek ne može sebi oprostiti. To je stanje u kojem sam ja važan, ne moj grijeh!

Ilustrativan je za to primjer navedene grešnice: nakon što je promijenila odnos (prema sebi, prema drugima, prema Njemu), shvatila i prihvatila da je on voli i to pokazala, On će konstatirati: oprošteno joj je - jer ljubi. Zanimljivo je da je Isus u svim sličnim slučajevima u Evanđelju u biti na isti način "konstatirao" oslobođenje od grijeha nakon što je čovjek promijenio svoj odnos. Shvaćamo da Isus doista "ima vlast opraštati grijehe" (v. Mt 9, 6), ali se to događa nekako drukčije...

Kad molimo Boga "Otpusti nam duge naše", mi mu se darujemo s povjerenjem da će nas "razvezati" gdje god smo se "svezali", svjesni da mi to sami ne možemo učiniti, ili da barem ne možemo učiniti sve i do kraja, a on to može i hoće, kad smo s njime uspostavili odnos koji mu to omogućuje. (Slika dužnika i vjerovnika mogla bi nam krivo sugerirati da vjerovnik može oprostiti dug i kad to dužnik ne traži, čak neće... Međutim to ovdje "ne hoda".)

Ostaje pitanje kakvu ulogu u procesu praštanja ima moj bližnji, drugi čovjek. Rekosmo da moj grijeh Boga ne može raniti, ali drugog čovjeka ranjava